

Sanskrit oefeningen (2)

1. Vertaal

(cursief blijft onvertaald; cijfers geven de woordvolgorde aan)

1. De brahmanen¹ *zijn* de wortel³ van het recht².
2. Het lot⁵ alleen⁶ *is* de oorzaak⁷ van het geluk² en⁴ het ongeluk³ der mensen¹; doch⁹ het ongeluk⁸ *is* soms¹⁰ de wortel¹² van het geluk¹¹.
3. Zonder² zonen¹ *is* het paleis⁴ van een vorst³ als⁶ een woud⁵: want⁸ nageslacht⁷ *is* de hoogste⁹ plicht¹⁰.
4. Hier⁴ op aarde⁵ *zijn* alle¹ wezens² sterfelijk³.
5. Door *zijn* afkomst¹ alleen reeds² *is* de brahmaan³ een god⁶ zelfs⁵ onder de goden⁴.

2. Geef de verbuiging (transcriptie en devanagari)

प्रासाद, भूत, लोक, दुःख, पुत्र, नृप

3. Pas de sandhi toe (uitwendig) en schrijf in Devanagari

Mahābhārata 1.3, 1-8

1. janamejayaḥ pārīkṣitaḥ saha bhrātr̥bhiḥ kurukṣetre dīrghasatram upāste
tasya bhrātaraḥ trayaḥ śrutasenāḥ ugrasenāḥ bhīmasenāḥ iti
teṣu tat-satram upāsīneṣu āgacchat sārameyaḥ
2. janamejayasya bhrātr̥bhiḥ abhīhataḥ rorūyamāṇaḥ mātuh samīpam upāgacchat
3. tam mātā rorūyamāṇam uvāca
kim rodiṣi kena asi abhīhataḥ iti
4. saḥ evam uktaḥ mātaram pratyuvāca
janamejayasya bhrātr̥bhiḥ abhīhataḥ asmi iti
5. tam mātā pratyuvāca
vyaktam tvayā tatra āparāddham yena asi abhīhataḥ iti
6. saḥ tām punaḥ uvāca
na aparādhyāmi kim-cit
na avekṣe havīmṣi na avalīhe iti
7. tat śrutvā tasya mātā saramā putra-śoka-ārtā tat satram upāgacchat yatra saḥ janamejayaḥ
saha bhrātr̥bhiḥ dīrghasatram upāste
8. saḥ tayā kruddhayā tatra uktaḥ
ayam me putraḥ na kim-cit aparādhyati
kim-artham abhīhataḥ iti

50. tathā pratiṣiddhaḥ bhaiḥsam na aśnāti na ca anyat carati
payah na pibati
phenam na upayunkte
saḥ kadā-cit araṇye kṣudhā ārtah arka-patrāṇi abhakṣayat
51. saḥ taiḥ arka-patraiḥ bhakṣitaiḥ kṣāra-kaṭu-uṣṇa-vipākibhiḥ cakṣuṣi upahataḥ andhaḥ
abhavat
saḥ andhaḥ api caṅkramyamāṇaḥ kūpe apatat
52. atha tasmin anāgacchati upādhyāyaḥ śiṣyān avocat
mayā upamanyuḥ sarvataḥ pratiṣiddhaḥ
53. saḥ niyatam kupitaḥ
tataḥ na āgacchati ciragataḥ ca iti
54. saḥ evam uktvā gatvā araṇyam upamanyoḥ āhvānam cakre
bhoḥ upamanyo kva asi vatsa ehi iti

5. Geef de instr. sg. (in *-ena*) van volgende vormen

artha	agra	nṛpa	hṛdaya
karṇa	bāṣpa	mārga	rasa
sarga	vṛkṣa	grāma	mṛga
akṣa	prāṇa	daṇḍa	rūpa
doṣa	guṇa	puṣpa	sarva

6. Corrigeer de schrijfwijze van *n* en *ṇ* waar nodig

kurvāna	kriyamāna	parinīta	pitṛṇām
rasāṇām	aśrūnām	bhrājamāṇa	vartamāṇa
gr̥hyamāna	bhāṣamāna	dviṣāṇa	rājāṇaḥ
karmaṇi	bhasmaṇas	uṣmānam	gr̥hnāti

7. Corrigeer de schrijfwijze van *s* en *ṣ* waar nodig

tiṣṭhati	visikta	payāṃsi	vapūṃṣi
vapuḥsu	susvāpa	tamisram	leksi
visahate	nisaṇṇa	tiṣraḥ	tanosi
jānīṣe	juhusva	dviksva	catasraḥ